

บทคัดย่อสำหรับผู้บริหาร

โครงการยกระดับผลผลิตและรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลือง โดยการทดสอบในไร่นา ได้ดำเนินงานวิจัยมาเป็นระยะเวลา 2 ปี 6 เดือน และสิ้นสุดการดำเนินงานในวันที่ 31 ธันวาคม 2543 ส่วนการดำเนินงานต่อเนื่องเป็นระยะที่ 2 ขณะนี้ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2544 เป็นต้นไป จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2544 จึงจะเป็นการสิ้นสุดการวิจัยของโครงการฯ โดยสมบูรณ์ ทั้งการทดสอบเทคโนโลยีในไร่นาและการขยายผลสู่เกษตรกร งานวิจัยในระยะที่ 2 นี้จะเป็นการวิจัยขยายผลในเขตพื้นที่ทดสอบในระยะแรก ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่ดังกล่าวมีศักยภาพในการยกระดับการผลิตถั่วเหลือง โดยกำหนดให้งานวิจัยในระยะที่ 2 สร้างความต่อเนื่องและแรงกระตุ้นเพื่อทำให้เกษตรกรมีความมั่นใจ เพื่อทำให้เกิดการผลิตที่เพิ่มขึ้นก่อนที่โครงการฯ จะสิ้นสุดระยะเวลาดำเนินงานในปลายปี 2544 และบางกรณีจำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมในพื้นที่ซึ่งโครงการฯ เห็นว่ายังจำเป็นต้องมีข้อมูลเพิ่มเติม ในโครงการฯ ระยะที่ 2 นี้ จะมีการนำหลักการในการผลิตเมล็ดพันธุ์โดยเกษตรกรและหมู่บ้านเมล็ดพันธุ์ จากอีก 2 โครงการวิจัยที่ สกว. สนับสนุนมาร่วมในระบบเพื่อแก้ปัญหาข้อจำกัดของการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ด้วย

ในระยะที่ผ่านมาโครงการฯ ได้เน้นการทดสอบเพื่อปรับใช้เทคโนโลยีในการผลิตถั่วเหลือง โดยให้ความสำคัญกับความเหมาะสมทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรในท้องถิ่นเป็นหลัก และทรัพยากรในการผลิต เช่น ดิน ฟ้า อากาศ ในพื้นที่ โดยมุ่งหวังว่าการปรับเทคโนโลยีการผลิตให้เหมาะสมกับเงื่อนไขให้เป็นที่ยอมรับของเกษตรกร จะช่วยให้การยอมรับเทคโนโลยีสามารถเป็นไปได้อย่างมากขึ้น และส่งผลดีในการยกระดับการผลิต ช่วยลดต้นทุน และมีผลต่อการเพิ่มรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกถั่วเหลืองในท้องถิ่นนั้น ๆ ด้วย จากการทดสอบในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี พิชญโลก เลข และลำปาง ทำให้สามารถประมวลข้อมูลการผลิตและปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ ทำให้สามารถกำหนดชุดเทคโนโลยีที่เหมาะสมในเบื้องต้นสำหรับพื้นที่ส่วนใหญ่ได้ รวมทั้งได้ถ่ายทอดเทคโนโลยีไปสู่เกษตรกรบางส่วนโดยจัดวันสาธิตและนำเกษตรกรเข้าดูแปลงทดสอบในสภาพเป็นจริงของการผลิตถั่วเหลือง